

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

• Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

• V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2. I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 109.

V Ljubljani, v soboto 13. maja 1893.

Letnik XXI.

Svobodna cerkev.

Bore Mažarska! V soboto so sicer v zbornici magnatije z večino 25 glasov izrekli se proti novim brezverskim zakonom, toda s tem še v „Marijinem kraljestvu“ ni vse končano. Razmerje katoliške cerkve ostane še ravno tisto, kot doslej, in če se kmalu osnovno ne izpremeni, bode žid z ložo lahko izvel, kar se mu bo zazdelo.

V kraljestvu sv. Stefana, katerega je primerjal papež Silvester z apostelnom, se bahato šopiri brezverstvo; koder še sedaj apostolskega kralja diči sv. Stefana krona, tam kalvinec in žid igrata vlogo opekunov največji podpora, najboljši materi mažarskega kraljestva — sv. cerkvi.

Iz ust svojega vzvišenega kralja, kateremu so že tolikrat pokazali svojo nezvestobo, so čuli nedavno naduti onstranitovski šovinisti marsikatero resno iz užaljenega srca izvirajočo besedo. Brez dvojbe so kraljeve besede mnogo pripomogle, da je vsaj večina magnatov o pravem času ohranila si treznost in vlado najodločneje opomnila, naj ne spravlja države v nevarnost propada.

Kralj ogerski je nastopil, kakor vselej, tudi ob zadnjem kratkem bivanju v Budimpešti, kot apostolski kralj; brezverski vladi in razdivjanemu delu ljudstva je pokazal, da njegovo veličastno ime ni prazna beseda, marveč vidni izraz pravega začetka in utrjenja ogerskega kraljestva, in da je kot tako mora smatrati vsakdo, komur je blagor domovine na srečo.

Čudne vam stvari! Vsa verstva imajo na Ogerskem še svojo avtonomijo, le katoliška cerkev ne. Pravice, katere so podeljene samo vzvišeni kraljevi osebi, izvaja sedaj s frimasonskim, ali vsaj s kalvinskim duhom navdihnjena vlada. Ko izbira in ime-

nuje višje cerkvene dostojanstvenike, jej je samo njen strankarski namen na srečo. Če ima tudi trpeti dušni blagor celih škofij, če ima ljudstvo s svojimi pastirji vedno bolj se pogrezati v močvirje proticerkvenega mišljenja in življenja, nič ne dene; samo da je politični namen dosežen.

Cerkev je takim ljudem k večjemu dobra še za nižjo policijo, ki naj s svojimi svetimi sredstvi služi jedino le maliku liberalne države.

Žalibog, ni samo na Ogerskem tako! — Vprašati se pa moramo, ali je bil to namen velikodušnih papežev, ki so v svoji ljubeznjivosti darovali tako imenitne pravice svoje posvetnim ljudem? Zapu-ali so tedaj značajnosti in zvestobi, ki pa se ni vselej in povsod potrdila.

V takozvanih konkordatih so papeži kolikor možno največ odjenjali, in kolikor se dá, odstopili svojih pravic, samo da bi se ohranila mej cerkvi in državo prijateljska zveza. Slabemu zavezniku so zaupali. Skoro povsod so iz konkordata raznovrstni zbori in vlade svojevoljno zavrgli vse, kar bi bilo cerkvi v prid, nasprotno pa so si obdržali vse pravice, katere jim je cerkev dala le s pogojem, da bodo tudi oni spoštovali vsaj najpotrebnejše pravice cerkvene.

Zalostno je to poglavje novejših cerkvenih zgodovine, in iz njega se lahko poučimo o marsičem, kar nam je sicer uganka, in marsikaki krvavi rani, ki so jo lastni otroci zadali svoji materi, dobimo v njem pravi zadnji vzrok.

Vkleneni cerkvi se v vsem njenem življenju poznajo krivične verige, ki jih nosi. Višji pastirji, duhovstvo, redovi, in tudi ljudstvo, — vse trpi. Najgorji pa je pri tem zasmeh nasprotnikov, ki se roga cerkvenim vezem, in ki z najzlobnejšo slastjo

naštevajo z jetništvom naravno zvezane posledice in jih — očita.

Sam jo je vklenil, ali se vsaj veseli njenih verig; potem pa njej očita, če se ne more gibati — svobodno. Svobodno si voliti in nadzirati in soditi svojih učečih sinov, svobodno tudi vzgajati za nebesa svojo poslušajočo dečo.

Bog sicer ne zapušča svoje cerkve in jo s svojo vsegamogočno modrostjo brani in vzdržuje tudi tam, ko se po človeško že sodi, da je izgubljena. Propada se jej ni bati.

Toda dolžnost njenih otrok je vendarle, da se potegnajo za cerkev in da jo vsak po svojih močeh z molitvijo in z vsemi postavnimi sredstvi skušajo rešiti spon. To je dolžnost, ki jo nalaga cerkev sama, in te dolžnosti so dolžni zavedati se škofje in duhovniki; dolžni so jo tudi oznanjati ljudstvu, da jo izvršuje v svojem javnem življenju.

Žalostno resnico moramo pri tem poudarjati, da je ta zavest predolgo spala mej nami; zavest nasprotnikov pa je bdila in živela.

Čuda, da nismo vsega zgubili. „Svobodna bodi cerkev!“ to geslo mora biti tedaj prvo vsaj tistim, ki so posebno zvezani z njo; vsaj škofom in duhovnikom mora biti sedaj prvo načelo, prvo, če hočete, svobodno načelo. Osvobodimo cerkev!

Če so v naši zbornici židje, protestantje in brezverci brez strahu, ali jim je dovoljeno, glasovali za zakone, nasprotno cerkvenim pravicam, potem menimo, smejo pravi katoličanje vsaj s takim pogumom zahtevati svoji materi vzeto svobodo nazaj.

Ne bo dolgo, in vsa nejasna, zastarela načela bodo izginola. Namesto imena konservativcev in klerikalcev se bo glasilo samo jasno, konkretno izraženo, načelno ime: borilcev za svobodo cerkve.

LISTEK

Svoboda mislim!

Oni mani padme hum.
Čarovno slovo.

Kje je Višnu, kje njegov zvesti Avatar?¹⁾ Črni brahmini so ju hoteli uničiti. Pozabljena sta Putra²⁾ in Žariputra;³⁾ Nagardžuna⁴⁾ se je raztopil v Nirvani in stari Indra plače. Sautrantika in Vaibhašika⁵⁾ — kje sta? — gorjé, gorjé! — Sem pa tja še kak Bhikšu⁶⁾ opeva 32 lepih Buddhovih lastnostij, a nikdo se ne gane. —

Sredi teme pa se vžiga luč; Bohdisattwin⁷⁾ duh še ni izumrl in Bhamisvara⁸⁾ se oživlja. Žramaneri⁹⁾ vstajajo pobit sovraga, stret vezi, osvobodit zemljo. Mahnič pada. „Vsi vrhovi nevednosti se že cepijo; kolje jih blisk spoznavanja.“¹⁰⁾ Tripithaka in Mula Grantha¹¹⁾ stopajo xopet na dan. Tudi pri nas se svita. Sreča večnega nič, slast duhovnega pansatanizma se nam obeta. Slava! Ne bo dolgo, pa si volimo svojega Dalač - Lamo;¹²⁾ kandidatov imamo dovolj. Že pozvanja zvon, „Zvon ljubljanski“. — Cujmo ga:

¹⁾ Modrost Višnava; ²⁾ Buddhovi nauki; ³⁾ njegov učeneo; ⁴⁾ učenjak bud. iz 7. stol.; ⁵⁾ nauki bud; ⁶⁾ sv. berač; ⁷⁾ pobožen imenitnik; ⁸⁾ novici buddhist. samostanov; ⁹⁾ geslo sv. beračev; ¹⁰⁾ sveti knjigi; ¹¹⁾ tibetskih bud. glava.

Grešnik.

Indska legenda.

Noč. V koči samotni nad Gangoj
Skrivnostno še baklja gori;
Na pôdu sedijo menihi,
Sám Buddha med njimi stoji.

Napól razsvetljeni obrazi
Zamišljeno gledajo v tlá,
Vse tiho... Možje so ti, misliš,
Iz ónega vstali svetá.

„No, bratje,“ pretрга molk Buddha,
„Kdó vé še med vami kak greh?
Zdaj vprašam vas v tretjé in zadnjé —
Spovedali vsi ste se vseh?“

„Gorjé mu, kdor madež prikril bi,
Zamólel na vesti bi kaj!
Nikoli se ne bi posvétíl,
Ne vnišél v nirváne bi raj...“

„Nobeden se več ne oglasi?
Obred že je sveti končán?...“
Pač! jeden še, mladi Ambattha
Pred Buddho tja stopi skesán:

„Grešil sem, prevzvišeni mojster!
Grešil sem budó, prehudó;
Kakó naj odkrijem ti krivdo?
V dnu duše me peče zeló.“

„Ne boj se! Kaj bil bi pač stóril?
Zavéla te vroča je kri?
Pogledal, kaj ne, preglobóko
Devici si kaki v oči?“

„Jaz mislil sem, o prečastiti!
Sám mislil sem s svojo glavó;

Življenja uganko sám htel je
Pronikniti smélo duh moj.

„In mislij polétu nikoli
Ográj nisem stavil, ne méj...
Po veri brahmanov to greh je,
Kar delal, žál, jaz sem dosléj!“

„Kar v Vedah je pisano svetih,
To misliti človek le smé!
Ne glóblje, ne više, ne dalje...
Kdor misli drugače — gorjé!“

Le redko smijal se je Buddha,
Sedaj nasmehljá se sladkó,
Začuden gleda učenca,
Smehljaje mu pravi takó:

„Cemu pač nam vsakemu svojo
Bog Brahma bi glávo bil dal?
Cemu bi nam duha luč sveto
Tam z lučjo bil svojoj prižgal!?“

„Cemu imaš nogi? — da hodiš!
Za delo ti dvoje je rok:
Z razumom pa v glavi ti misliš,
A misliti zna le še — bog!“

„Čim bolj ti sám misliš svobodno,
Tem bolj si podoben — bogú,
Tem bolj približuješ se Brahmi...
Le misli zató brez strahu!“

„Le misli, Ambattha, preljubi,
Vse stvarstvo ti sám premišljuj!
Da misliti greh bi bil morda —
Brahmanom nikar ne verúj!“

A. Aškerc.

Mojster je govoril, a ne še skončal, zvon je je zvonil za njim, a ne dovolj. Njegova Sautrantika

Ze večkrat smo izražali ta katoliški načrt, kateri ne sega v nobenega pravice, marveč kateri hoče vrniti pravice le tisti božji ustanovi, ki je najboljša in najtrdnjša varuhinja vseh pravic.

Po tem načrtu se ne bo več batil ni vernim katoličanom, ni nasprotnikom — političnih škofov, ali opatov, ali duhovnikov.

Ménimo, da govorimo jasno, kdor hoče umevati. Pri tej priliki in v tej zvezi tudi odgovarjamo „Narodu“ na njegov opetovani poziv: „Oerkveno pravo strogo zahteva, da zna vrhovni pastir jezik svojih ovčie; ono strogo prepoveduje, da bi se kakorkoli zlorabila cerkev in njene naprave za strankareke, krivične namene; da bi se pa javno rušila avtoriteta, da bi se iz čisto napačno popisanih in umevanih slučajev v ljudstvu netilo sovraštvo do oseb, katere v njihovem delokrogu mora poslušati, in s tem izpodkopavala vera v stvar, ki jo zastopajo osebe, to prepoveduje — katoliška moralika!

Pohujševati ne smemo! Liga + 12.

Deželni zbor kranjski.

XIII. seja dne 12. maja.

Deželni glavar Detela otvori sejo ob 1/2 11 uri; vlado zastopata dvorni svetnik baron Hein in vladni komisar pl. Laschan.

Poslanec Višnikar poroča o načrtu zakona gledé osuševanja ribniških in kočevskih dolin. Da se osuše te doline, treba je odpreti, izčistiti, razširiti in ograditi požiralnike in da se napravi kanal iz potoka Bistrice do votline Tentere pri Žlebiču. Vsa osuševalna dela bi stala 12.000 gld.

Poljedelsko ministerstvo je že dovolilo 6000 gl. prispevka iz melioracijskega zaklada.

Deželni odbor priporoča, da se prispevek udeležencev določi s 30% v znesku 3600 gld., od katerega sta odšteti zneska 1200 gld. in 300 gld., katere sta prostovoljno zagotovili trboveljsko društvo in občina ribniška, tako da bi drugi udeleženci morali pokriti še 2100 gld. C. kr. poljedelsko ministerstvo pa želi, da bi dežela z ozirom na to, da izboljševalni zaklad sam prevzame polovico vse potrebščine znašajoče 12.000 gld., da je deželni zbor že za leto 1892 dovolil v to svrhu kredita 2000 gld., kateri se pa ni porabil, tako da treba samo še kredita 2500 gld., in da bi se s tem dela pospeševala, — prevzela skupaj znesek 4500 gld.

Finančni odsek pa predlaga, da se določi prispevek udeležencev z 20%, jednako kakor pri zakonih ob uravnavanju potoka Mirne in hudournika Pišence. Ta prispevek znaša 2400 gld. in ker je je zagotovljenih že 1500 gld., preostaja še znesek 900 gld., kojega je pokriti udeležencem. Finančni odsek je mnenja, da ne bode delalo posebnih težav, dobiti ta znesek od udeležencev, in sicer najložje od udeleženih občin. Radi tega predlaga, da se zne-

sek 1200 gld., to je 10% vse potrebščine razdeli na prizadete občine in da se ribniški občini všteje že obljubljeni prispevek 300 gld.

Ako se od proračunjene potrebščine 12.000 gld. kaj prihrani, skrečiti je prispevke vseh udeležencev, tedaj tudi oni trboveljskega premogokopnega društva, katero je obljubilo 10% vse potrebščine.

Ker je ves še nepokriti znesek 900 gld. razdeliti na prizadete občine, odpada potreba osnivanja vodnih zadrug v svrhu, da se pridobé prispevki od udeležencev.

Za vzdrževanje vseh osuševalnih del dovoljeno je po načrtu zakona, da se osnuje več vodnih zadrug in to radi tega, ker bode kanal pri Žlebiču v ribniškem okraju, od rup v kočevskem okraju, katere je uravnati, od 15 do 30 km oddaljen in ker bode tedaj težko osnovati eno vodno zadrugo, katere bi oskrbovala vse te naprave.

Vladni voditelj baron Hein naglašja, naj bi udeležene občine prispevale k troškom, ne pa posamezni interesentje, ker bi se vsled rekurzov podjetje le zavleklo.

Poslanec Pakiž našteva posamezne vasi kot: Breg, Zapuže, Dol. Lazi in Breže, ki nimajo nobene koristi od tega podjetja, istotako ne katastrofalna občina Sušje, zato bi pa bilo krivično, ko bi morale tudi te vasi plačevati dotične troške. Zato nasvetuje resolucijo, naj se te vasi izvzamejo od prispevkov. Načrt zakona in resolucije poslanca Pakiža sta bila soglasno sprejeta.

Poslanec dr. Tavčar poroča o zgradbi ceste Hrib Sodražica. Troški so proračunjeni na 45.000 gl. deželni zbor je lansko leto dovolil 15.000 gld. v ta namen, torej bi trebalo še 30.000 gld. Cestni odbor namerja vzeti posojila 20.000 gld., katero bi se vračevalo skozi 30 do 40 let. 10.000 gld. bi se nabralo s priklado na davke. Okr. cestni odbor pričakuje tudi od udeležencev izdatnih prostovoljnih doneskov. Deželni odbor nasvetuje, naj se okr. cestnemu odboru ribniškemu dovoli za obrestovanje in amortizacijo posojila od l. 1894 naprej skozi 40 let daljno 8% priklado na davke za izvršitev omenjene ceste. Upravni odbor pa nasvetuje, naj deželni odbor še poizveduje, koliko bi se nabralo prostovoljnih doneskov, potem določi šele odstotke priklad in v prihodnjem zasedanju poroča.

Poslanec Pakiž jako toplo priporoča to zadevo, da bi se zopet ne zavlekla, naglašja važnost te ceste za mnoge občine posebno z ozirom na novo železnico ter nasvetuje, naj dež. odbor že sklenjeni zakon predloži v Najvišje potrjenje in razpiše konkurenčno obravnavo, da bode mogoče določiti odstotke priklad.

Poslanec ces. svetnik Murnik enako toplo priporoča predlog upravnega odseka, kakor tudi dodatni predlog poslanca Pakiža. — Oba predloga sta bila soglasno sprejeta.

Poslanec Grasselli poroča ob izveštvju dežel. odbora gledé zdravstvenih stvari. Zdravstvene priklade so znesle 17273 gld.

Poslanec Hribar pri točki „gnoj šča“ nasvetuje resoluciji:

1. Visoka c. kr. deželna vlada se pozivlje, naj z vso energijo deluje na to, da se odpravijo nesnažni kali po vaseh — zlasti na Gorenjskem — in da se na drug način priskrbi pitna voda.

1. Deželnemu odboru se naroča, naj pospešuje v tacih vaseh napravo vodnjakov in živinskih napajališč s primernimi podporami iz kredita, ki mu je v ta namen na razpolaganje.

Voditelj deželne vlade omenja, da to vprasanje spada v delokrog županstev in da ima vlada v tem oziru zvezane roke, dasi želi taka izboljševanja.

Poslanec Kersnik in poročevalec Grasselli se protivita resoluciji poslanca Hribarja, češ, da c. kr. okrajna glavarstva dovolj strogo zahtevajo izvršitev svojih ukazov in bi po nasvetu posl. Hribarja imeli ljudje še več sitnostij. Prva resolucija poslanca Hribarja je bila odklonjena, druga sprejeta; sprejeti so bili tudi predlogi poročevalca Grassellija, ki se glasé:

1. Deželnemu odboru je skrbeti, da vsi zdravstveni zastopi vsako leto pravočasno predložé izkaze o gospodarjenju z denarji.

2. Deželni odbor si prizadevaja, da se popolné vsa službinska mesta okrožnih zdravnikov.

3. C. kr. vlada blagovoli zaradi nevarnosti gledé kolere posvetiti posebno pozornost tistim pokrajinam naše dežele, kjer se gradi železnica, in nujno ji bodi priporočeno, skrbeti z vso mogočno hitrostjo za izdatno zdravniško pomoč in za druge potrebne naredbe v svojem področju, kadarkoli bi se prikazala omenjena kužna bolezen.

4. Deželni zastop odobruje deželnega odbora izjavo, da je dežela pripravljena, občinam v potrebi dovoljevati primerne podpore za nakup razkožil in za opravo bolnišnice za silo, zajedno pa naglašja, da treba občine vselej tudi poučevati, katerih razkožil se jim je posluževati in na kakšen način.

5. C. kr. vladi bodi izrečena najtoplejša zahvala na ustanovitvi dveh novih cesarskih služb okrajnih živinozdravnikov.

Poslanec Klein poroča ob izveštvju deželnega odbora prisilne delavnice ter nasvetuje:

1. Poročilo § 7. črka A o prisilni delavnici, marg. 1. do vštetega 14. se vzame blagovoljno na znanje.

2. Deželnemu odboru se nalaga stroga izvršitev sklepa XII. deželnozbornske seje dne 5. aprila 1892. leta, da se prisiljenci kolikor mogoče v najboljši meri uporabljajo za delo zunaj zavoda in da se upravništvo prisilne delavnice izogiblje vsakateri konkurenci s tukajšnjimi obrtniki ter v to svrhu rokodelska opravila in naročena dela omeji na brez-pogojno potrebo.

(Dalje v prilogi.)

je še dolga in umetna. Posrečilo se nam je izkopati nadaljevanje. Modro je in lepo dišeče, kakor peresce s smokvinega drevesa v Mahameghi, jasno, kakor lice Sanghamitrino *). Poklonimo se, potrkajmo se na prsi in poslušajmo:

Grešnik.

Indska legenda. — Nadaljevanje po A. Aškercu

Osrčen po takih besedah

Še jeden zdaj stopi naprej,

Uzmattha je, stari puščavnik,

Ki tih se je skrival doslej.

„Jaz tudi grešil sem, o mojster,

I mene greh velik teži;

A ker si odpustil sosedu,

I meni obupati ni.“

„Nič bati, preljubi puščavnik!

Kaj ne? ti prelomil si post,

In jedel in pil si čez mero,

Sploh bil si nekako preprost.“

„Jaz kradel sem, vzvišeni mojster,

Sam kradel sem s svojo rokoj;

Med svojim in tujim imetjem

Ni vedno razločil duh moj.

Če srce želelo je blaga,

Ki bilo je bližnjika last,

Je roko zvižajčno vodila

Pregrešna tatinska mi strast.

A v Vedah je pisano svetih,

Da krasti živ človek ne sme,

Da želja po tujem imetji

Celo prepovedana je.“

In zopet zasmije se Buddha,
Smeš sladki po koži zveni,
Učenca po rami potrkaj,
Tako ga prijazno uči:

„Čemu pač ti prste bi dolge
Podaril bil Brahma naš bog?
Kaj misliš? Čemu si zvitejši
Od drugih in urnejših rok?“

Ti tuje vse imaš za svoje
In tujega sploh ne poznaš:
Bog Brahma ne misli drugače,
Njegov je ves svet, a ne naš.

Čim bolj si lastil boš imetje
Ti tuje, tem bolj boš enak
Vesoljnega sveta lastniku;
Zatorej ne bodi bedak!

Le kradi, predragi Uzmattha,
Izmikaj, kjer moreš; ter čuj:
Da krasti pregrešno bi bilo,
Brahmanom nikar ne veruj!“

Zdaj stopi pred Buddho predrzen
Trop grešnikov vsake vrste:
Prešeštniki in ubijalci
Goljufom podajo roke.

Vsak svoje zločine naznanja
In v Buddho upira oči,
Češ, kaj bo pač meni povedal,
Na smeh se ves čas že drži.

Ko zadnji je grešnik opravil
Buddhistično spoved ihtoč,
Se Buddha na glas zakrohoče,
Nauke prelepe deleč:

„Oj tepci priprosti, neumni,
Neznan vam je Brahma naš bog;
Le Brahme se, Brahme držite,
V brahmanov ne trobite rog!

Ljudje pač obsojajo dejstva
In proste le misli pusté;
A Brahma, ki v srce nam gleda,
Ločevati tega ne sme.

Če Brahma nam misli da proste,
Nam proste da tudi želje;
Če smeš pa želeti po volji,
Dejanje dovoljeno je.

Zatorej nikar se ne bojte,
Zapovedi prazen so puh,
Izmislili so jih brahmani,
Da vklepajo prosti vaš duh.

Vam proste so misli in želje
In prosto dejanje vezi,
Za vas, ki ste prostega duha,
Zakona, zapovedi ni.

Pozna li bog Brahma kak zakon?
Je v Vedah o tem kaj sledú?
Čim manj se zakona držite,
Tem bolj ste podobni bogu.“

Tako je razlagal nad Gangoj
Sam Buddha visoko skrivnost;
A čul ga je pesnik slovenski,
Ki buddhovsko širi modrost.

To je prava, sveta upavasata *). Za-njo v boj,
v boj za sveti nič proti mračnjakom!

*) Bud. post in spoved.

*) Sv. beračica.

3. Napis nad velikim vratom naj se v slovenskem in nemškem jeziku takoj napravi.

Poslanec Grasselli poroča o deželnih dobrodelnih zavodih ter nasvetuje:

1. Deželni odbor poroča v prihodnjem letnem poročilu, po koliko dni se je povprek oskrboval jeden bolnik v bolnišnici leta 1890, 1891 in 1892, in to za vsak oddelk, namreč za medicinski, kirurški, sifilitični in dermatološki, oftalmološki itd., vse druge oddelke posebej; za naprej pa poročaj o tem vsako leto sproti.

2. Deželni odbor delaj vedno z vsem naporom na to, da se bode z bolniki iz Kranjske v bolnišnicah zunaj naše dežele; zlasti pa v tržaški bolnišnici, ravna strogo po predpisih ministerskega razpisa z dne 17. junija leta 1869, št. 1713.

3. Ostalo poročilo deželnega odbora o deželnih dobrodelnih zavodih se jemlje na znanje.

Poslanec Stegnar poroča o deželnem muzeju ter nasvetuje, da se poročilo vzame na znanje in dobrotnikom izreče zahvala.

Poslanec dr. Tavčar zopet ponavlja svoje pritožbe glede deželnega muzeja ter navaja razne anekdote, katere mu donajajo na uho gospodje iz raznih, tudi osebnih nagibov. Po našem mnenju take osebnosti stvari ne spadajo vedno v zbornico.

Deželni glavar pojasni, da je deželni odbor kustosu deželnega muzeja dovolil podporo v namene, ki utegnejo koristiti deželnemu muzeju; dotično poročilo se bode o svojem času predložilo.

Poslanec dr. Papež odgovarja dr. Tavčarju, da so razne ovire zadržavale izdavo slovenskega „Vodnika po muzeju“, posebno ker zbirke še niso stalno vrejene. Kaj je g. kustos dosegel v Italiji, tega deželni odbor sedaj ne vé, dokler ne dobi poročila v roke. Če pa si kdo dovoli šalo, da ponudi ponarejeno stvar kot dragoceno starinsko izkopino, taka prevara se more marsikomu primeriti, tudi dr. Tavčarju. Reorganizacija muzeja pa se bode predlagala v prihodnjem zasedanju.

Govorila sta še poslanca Hribar in baron Schwegel.

Poslanec Stegnar dalje poroča o šolstvu ter stavi predlog, da se deželni odbor zopet obrne na deželni šolski svet, ki naj poišče število slovenskih otrok na nemških šolah v kočevskem okraju, in da se šolske glóbe strožje izterjujejo.

Poslanec Hribar graja deželni šolski svet, da tako odlašajo s svojim poročilom. Voditelj deželne vlade odgovarja, da je po poizvedbah največ slovenskih otrok v Dragi, Nemški Loki in Lazi; na prvih dveh šolah se je že vpeljal za slov. otroke slovenski pouk.

Poročilo poslanca Kleina o obrtnem pouku se vzame na znanje.

Konec seje ob 2. uri.

Politichni pregled

V Ljubljani, 13. maja.

Permanentni odseki. Parlamentarno delovanje se letos nič ne pretrga. Ko se zaključijo deželni zbori, začne trije državnozborni permanentni odseki delovanje svoje. Odslek za kazenski zakon sklican je na 25. dan maja. Davčni in obrtni odsek pa še nista sklicana, ali pričakovati je, da začneta isti čas svoje delovanje.

Nemški nacionalci na Češkem pripravljajo samostojno organizacijo, kakor zatrjuje njih liberško glasilo. Liberalci jih na vso moč odgovarjajo, da naj ne osnujejo posebnega deželnozbornskega kluba, češ, da bi tako razcepjenost le škodovala ugledu in moči čeških Nemcev. Morda se jim tudi posreči, toliko stvar zavleči, da se novi klub osnuje še le v drugem zasedanju deželnega zbora. Tedaj se pa stvar ne bode dala več preprečiti, ker neso le nemškonarodni poslanci, temveč velik del čeških Nemcev sploh jako nezadovoljni z vodstvom praške kazine, v kateri imajo veliko besedo židje in njih prijatelji. V narodnih vprašanjih bodo pač liberalci in nemški nacionalci še nekaj časa jedni posebej, kar se tiče češkonemške stvari. Polagamo se pa tudi v tem oziru utegne še marsikaj premeniti. Ko se nasprotja poosire, bode ta ali ona stranka priključena pri Čehih iskati pomoči in se bode moralo ozirati na nje.

Omika dunajskih liberalnih mestnih odbornikov. Liberalni mestni odborniki se radi v mestnem zboru ponašajo, da mesto varujejo pred slovaškim in protisemitskim posurovjenjem. Človek bi potem sodil, da so to jako omikani možje. Drugače se je pa pokazalo v sodni dvorani. Jeden teh liberalnih odbornikov je bil obsojen zaradi poučnega pretepanja, drugi pa, ker je neusmiljeno pretepal svojo ženo, ki je po noči jokala zaradi smrti svojega otroka in on ni mogel spati. Posebno poslednji je v mestnem zboru vedel veliko povedati o češki in protisemitski surovosti. Sedaj pa vidijo gospodje, da imajo dovolj pometati pred svojim pragom. Ni čudo, da se pri taci razmerah liberalna stranka vedno manjša. Nekateri liberalni odborniki se že menda sramujejo svojih tovarišev in ne prihajajo več v seje. Tako so v jedni zadnjih sej že protisemitje imeli večino. Liberalci to videč so pobrali klobuke in odšli in seja se je morala pretrgati, ker ni bila več sklepna. Nedavno so se liberalni listi jezili, da protisemitje nečejo prihajati k sejam in je vsled tega mestni zbor nesklepčen, sedaj pa sami ravno isto počenjajo.

Cerkvena politika na Ogerskem. Silni krik je v liberalnem taboru, da je ogerska gospodska zbornica obsodila vladno politiko. Vsi liberalni listi, bodisi že vladni ali opozicijski, strašno zabavljajo. Vlado hvalijo, da se ne umakne s svojega mesta. Gospodski zbornici očitajo, da je prestopila svoj delokrog, ker njej ne preostaja pravica, izrekati nezaupnice vladi, temveč le izreči svoje mnenje o predloženih načrtih zakonov. O zaupanju in nezaupanju vladi ima odločevati le zbornica poslancev, katera je v resnici prava zastopnica naroda. Po vseh liberalnih listih se sliši zahteva, da se preustroji gospodska zbornica, da v njej ne bode odločevalo visoko konservativno plemstvo, ki je leta 1848 hotelo s silo udušiti svobodo Ogerske. Dogodke iz 1848. leta pač omenjajo le zaradi tega, da bi nabujali narod proti gospodski zbornici. Z reformo gospodske zbornice pa ne pojde tako gladko, kakor si liberalci želijo, ker ima pri tem tudi gospodska zbornica sama govoriti tehtno besedo.

Volilno gibanje v Nemčiji. Dve stvari se posebno opazajo pri volilnem gibanju v Nemčiji. Od vladne strani se dela na vse kriplje, da se razcepi katoliški centum in se zlasti demokratični elementi odločijo od aristokratičnih. Na to delajo posebno tudi vladni listi. Nemški katoliki pač spoznavajo, kake važnosti je zanje jedinstvo, in zato pričekujemo, da se ne bodo dali zapeljati v nobene mejsebojne prepire. Nemški katoliki so že prestali hude čase, ali vedno so ostali složni, in to jim je pripomoglo, da so prišli do takega ugleda. — Svobodomiselná stranka se je razcepila. Tisti člani, kateri so za povečanje vojske, so osnovali svojo stranko. Po volitvah se ta stranka najbrž spoji z narodnimi liberalci. Mej obema svobodomiselnima frakcijama je že hud boj, ki se pač še jako pojstri. Svobodomiselná stranka je v Nemčiji prava zastopnica židovskega liberalizma, in je zato le želeči, če po mejsebojnih prepirih zgubi kaj svojega vpliva. Ta stranka je posebno, odkar je odstopil knez Bismarck, bila jako prevzetna postala.

Srbske zadeve. Nova radikalna skupščina bode bajé razveljavila zakone, po katerih je prepoovedano kraljevim starišem, prebivati v Srbiji. Ker bodo tudi naprednjaki glasovali za razveljavo teh zakonov, bode se dotični predlog najbrž jednoglasno vsprejel. Liberalci so se tako naposled odločili, da se volitev ne udeležé. — Sedanje ministerstvo ostane pač le do snidenja nove skupščine, potem pa odstopi, ali se vsaj premeni. Govori se, da novo ministerstvo sestavi general Grujić, ki zatorej noče več prevzeti poslaništva v Carigradu. — Liberalni list „Velika Srbija“ je prenehal izhajati. Ta list je delal za Veliko Srbijo in je bil posebno sovražen Avstriji in Bolgariji. Naročnikov je imel malo, ali podpirala ga je močna liberalna vlada. Sedaj so nehale podpore in list je zaspal.

Predsedništvo francoske republike. Na Francoskem se sedaj dela na to, da bi kak general postal predsednik republike. Država bi potem dobila več ugleda. Posebno se dela za generala Saussier-a. Te dni je izšla brošura, v kateri se opisujejo dobre lastnosti tega generala, posebno naglašajo njegovo republikansko mišljenje.

Socijalne stvari.

Lovski zakon.

(Poročilo poslanca Fr. Povše-ta.)

(Konec.)

Vprašal bi kdo: Zakaj pa pred leti ni bilo toliko pritožb zoper zajce? Poljedelci trdijo, da so zajce bolj streljali, ker je bilo več lovcev in lovska doba daljša. Dalje so prej izkopavali samo divjake ter jih cepili tako visoko, da zajec ni mogel doseči cepilencev. Divjaka pa se zajec ne loti. Dandanes pa se divjaki težko dobé, sade se navadno cepljenčki, ki so komaj 10 cm. od tal cepljeni, zato pa zajec lahko ogloda mlada drevesca.

Splošna je bila želja, da se prenaredi lovski zakon. Vlada je letos tudi kranjskemu deželnemu zboru predložila nov načrt lovskega zakona, ki pa je vrezan popolnoma po lovskega kroju, to je, v obrambo divjačine in lova. Človeku nehoté sili na misel, da je ta načrt sestavljen jako vnet lovec. Po tem zakonu bi bil sadjerejec nasproti lovcu v veliki škodi. Lovci pravi navadno, pa zavaruj drevesca. Kako in s čim? Pravega vspešnega sredstva proti zajcu sadjerejec ne pozna. Če namaže drevesce z mastjo, zmešano s smodnikom, s tem drevescu škodu e, ker zamaže luknjice in drevesce hira. Apno je tudi škodljivo. Če drevesce ovije s slamo, postane mehkužno in v pomladnem mrazu rado pozebe. Če pa do vrha ovije drevesce s slamo, ima grozno dela in pa stroškov. Marsikdo na pomlad zasadi po več sto drevesc, kdo naj vse to zagradi in ovije? Če lovci pravijo, naj sadjerejec zavaruje drevesca, mu ta lahko odgovori: Pa ti priveži svoje zajce v hosti!

Od kmeta se povsod zahteva, naj si sam pomaga, ali svetovati je lahko, storiti pa težko. Na jesen ima vsak kmet čez glavo nujnega dela in pač ne more še zajcev strašiti v svojem sadovnjaku.

Lovci se navadno izgovarjajo, da škodo povrnejo. Mi jim odgovarjamo, da sto in sto kmetov ne naznani škode, ker se boje stroškov in potov. V takih komisijah so navadno lovci in gozdarji, ki mislijo, da je sadno drevesce smreka ali pa bukev v gozdu, ali pa se sklicujejo na cene, po katerih se prodajajo drevesca v drevesnici. Če sadjerejec naznani škodo, večkrat pride z dežja pod kap, ker mora še sam plačati stroške za komisijo.

Navadno se tudi odgovarja, da bi občine od lova dobivale manj dohodkov, ko bi se zajec bolj preganjal. A temu odgovarjamo, da ima včasih en sam posestnik več škode od zajca, kakor vsa občina dobi za lov. Mi trdimo, četudi se nam bode očitala nevednost ali pa hudobna volja, da je lov pri nas na Kranjskem večinoma le v zabavo. Mi nočemo kratiti lovcem tega veselja, pač pa apelujemo na sl. deželni odbor, da predloži tak načrt lovskega zakona, ki bode enako pravičen lovcem in poljedelcem. Priznamo korist racionalno izvrševanega lova, toda poljedelec mora vendar imeti večjo obrambo, kakor pa zajec.

Morda se bodo zdele pretirane želje poljedelcev, ali mi jih vsejedno zapišemo sl. dež. odboru v presojo in ravnilo, kedar bode sestavljal nov načrt lovskega zakona.

Zajec naj se v § 55. uvrsti med ono divjačino, katere smejo v lovskega okraju lovski upravičence, na svojem zemljišču pa zemljiški posestniki loviti in ubijati. Lovska doba za zajce naj se podaljša; lovski listi naj se lovcem dajejo po nizki ceni; zakupnik lova mora hoditi na lov, ne sme pa puščati, da se zajec čez mero zaplodi. Če zakupnik ne hodi na lov ali ne biva v občini, naj pa dobi lova, da bo preganjal preobilno divjačino. Zakupna doba se ne sme podaljšati na 10 let, temveč še skrajšati. Najškodljivejši bi bil § 46., ki določa, da sme politično oblastvo lov na določene divjačine, torej tudi zajca, v lovskega okrajih celó za dve leti popolnoma ustaviti. Potem bi se zajci namnožili, kakor kobilice. Sleherno škodo, ki jo zajec ali sploh divjačina naredi, naj povrne zakupnik lova, kedar jo posestnik naznani. Škodo pa naj cenijo zaupni možje. Če hoče zakupnik komisijo, naj jo za vsak slučaj sam plača.

Upamo, da slavni deželni odbor ne bode prezrl teh želja. Če pa boče varovati zajca, potem pa naj še sadjerejo prepové.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. maja.

(Deželni zbor kranjski) je imel danes XIV. in zadnjo sejo v tem zasedanju. Do 1. ure je bilo rešenih 14 točk, potem je deželni glavar pretrgal sejo do polu 3. ure. Med drugim je bilo sklenjeno, da dežela dovoli 15.000 gld. za razstavo, katero priredi c. kr. kmetijska družba leta 1894, eventualno leta 1895, toda ne prevzame nobenega drugega poročstva. Obširneje poročilo prihodnjic.

(Udanostno izjavo) prevz. knezoškofu ljubljanskemu je poslala občina Veliki Gaber na Dolenskem. Slava!

(Milostni g. opat o. Bernard Lečnikar) iz reda sv. Benedikta, od Sv. Ivana Krstnika v Collegeville Minn. Severne Amerike, so došli petek večer v Ljubljano iz Rima, kamor so bili po sv. očetu z družimi opati katoliškega sveta vrad vabljeni k slovesnemu blagoslovljanju vogelnega kamena za nekako osrednji benediktinski ustav pri sv. Anzelmu v Rimu. G. opat bodo hodili morda kake tri tedne po rojstni si deželi; posebno so si namenili malo odpočiti v domači si župniji, v Šmartnem pri Kranju. Stalni njihov zastanek za to dobo pa je Alojzijevišče, I. nadstr., v sobni št. 27.

(Tržaške volitve.) Židovska „N. Fr. Pr.“ je bila priobčila po tržaških iredentovskih listih novico, da je papež pri vsprejemu tržaškega škofa ob svoji škofovski petdesetletnici izrekel obžalovanje, da se katoliška duhovščina aktivno udeležuje agitacij. Od zanesljive strani se nam pa poroča, da je vse to zlagano. Italijanski neodrešenci hočejo le s tem begati ljudstvo. — Po reklamacijah se je število volilcev povečalo v prvem razredu za 12, v tretjem za 370 in v četrtem za 126. Okoli 60 volilcev iz četrtega razreda se je pa izbrisalo. Novi volilci četrtega razreda so skoro sami Slovenci, novi volilci tretjega razreda so pa največ lloydovi kapitani, zdravniki in državni uradniki, vsi bolj konservativni možje. Konservativna stranka ima dosti več upanja do zmage, ko so se volilni sezname tako popravili.

(Preskušnja.) V tukajšnjem samostanu pri uršulinkah so v soboto, dne 6. t. m., pred izpraševalno komisijo delale preskušnjo za meščanske šole tri čč. gospe učiteljice: m. Kristina za francoščino, m. Eleonora za petje, glasovir in orglje in m. Ivana za petje in gosli. Preskušnjo so vse tri čč. gospe dobro dostale, dve z odliko. — Čestitamo prav iz srca! Bog blagoslovi vrle, marljive gospe uršulinke!

(V ljubljanski bolnici) je bil danes na nogi operiran čast. gosp. Matej Šervicelj, župnik na Riberči na Koroškem, ter se po operaciji razmeroma dobro počuti. Vrlemu gospodu želimo, da prav kmalu zapusti bolnico zdravih nóg. Operacijo je izvršil gosp. dr. Slajmer.

(Podlistek.) Svoje čitatelje opozarjamo na današnji podlistek. Pesem „Grešnik“ objavil je „Ljubljanski Zvon“ v svoji 5. letošnji številki. Pesem ta je prežalostna priča, kam napačno umevana svoboda misliji zavede tudi pesnika-svečenika! — Iz vrst svetnega razumništva od odličnega lajka prejeli smo drugo pesem, ki s točno logiko in zdravim sarkazmom najstrože obsodi in osmeši tako budalasto popevanje. G. Aškercu priporočimo to nadaljevanje njegove pesmi v trezno in resno premišljevanje. Kam pridemo, ako bi racionalizem na tak način spodbujal pozitivno krščanstvo?!

(Požar.) Dne 7. maja pogorela je vas Zahomec ob ziljski Bistrici na Koroškem. Začelo je goriti baš ko so ljudje večinoma bili odšli v cerkev k popoldanski službi božji. V četrte ure gorela je že vsa vas — 40 poslopij — in ljudje so si večinoma ohranili le obleko, katero so imeli na telesu. Tudi veliko živine ostalo je v ognju. Kako je ogenj nastal, se ne vé.

(Nesreča.) Iz Radeč: Predvčeraj, t. j. na praznik vnebohoda Gospodovega popoldne ob 1/2 5 uri pokopali smo tu gospo Terezijo Scheyer, soprogo g. Morica Scheyerja, nadlogarja Radeške graščine. Preteklo nedeljo zvečer, ko sta se imenovana peljala iz Sevnice proti domu v Radeče, sta se med potjo konja splašila. Dočim je g. Scheyer še pravočasno skočil iz voza, je gospa ostala še na njem. Ker sta pa konja vedno bolj in bolj dirjala in je pretila nevarnost, da se vse razbije, skoči tudi gospa iz voza, pade pa pri tem tako nesrečno na glavo, da je vsled tega padca drugi dan po tej nesreči umrla, ne da bi bila pred svojo smrtjo zadobila popolno zavest.

Nesreča pač nikdar ne počiva. Ranjka gospa je bila blazega in usmiljenega srca, zlasti revežem je rada pomagala. Zato je bila pa tudi udeležba pri pogrebu zelo obilna; od blizu in daleč so prišli ljudje skazat ranjki zadnjo čast. N. v. m. p.

(Nesreča ali kaj?) Od nedelje 7. t. m. pogreša se v Kranju c. kr. inženier g. Thoman. Dne 12. t. m. je našla kmečka žena blizu Mavčič gosposki klobuk; dokazalo se je, da je klobuk Thomanov. G. inženierja so baje videli nekaj dni pred 7. t. m. zelo zamišljenega okoli hoditi. — Pozneje smo zvedeli, da so truplo Thomanovo dobili ob Savskem bregu v grmovju blizu Medvod.

(Ogenj.) Iz Suhorija pri Košani: Gorelo je dne 9. t. m., popoldne, na Suhoriju pri Košani. Požar vpepelil je na posestvu hišna št. 3 dvema solastnikoma Simonu Zoreu in Jakobu Volku gospodarska poslopja, hlev in skedenj. Kako je ogenj nastal, je neznano. Nepopisljiv strah prešinil je ubogo ljudstvo pri pogledu velikanskega plamena, ki je grozil, celo suhorsk vas spremeniti v kup pepela. Pa pri vsi nesreči je bila sreča. Pogorelo poslopje je ležalo ob vzhodni strani vasi, in če bi bila pihala burja, bi bila vsa človeška pomoč zastonj, tembolj, ker je pri sedanjosti suši v vasi le majhna zaloga vode. A ugodni severo-zahodnik je odpihaval plamen proč od vasi, kar je rešilo sosedna poslopja, a ob enem provzročilo na sadnem vrtu veliko škodo. Ta okoliščina in pa urna pomoč domačih vaščanov in bližnjih vasi je plamen omejila samo na to posestvo ter rešila z opekami krito hišo. Škoda se ceni na 2000 gld. Jeden sosesstnik je bil zavarovan za 750 gld., drugi ne. Poslednji je tem bolj usmiljenja vreden, ker ga je v tekočem in preteklem letu zadelo več hudih nesreč pri živini. Bog nas varuj ognja, ker je ljudstvo že tako popolnoma obubožalo vsled slabih letin. Zadnji požar je bil na Suhorju pred 127 leti (leta 1766), torej moramo v tem oziru Boga zahvaliti, zlasti še, ker so hiše večinoma s slamo krite in je vas vsa skupaj, torej za razširjanje ognja jako nevarna.

(V Begunjah) pri Rakeku so začeli kopati za vodovod v pondeljek (8. t. m.); delo je prevzel podjetnik g. Lončarič. Upanje je, da meseca avgusta bo vodovod že gotov in s tem izpolnjena želja, ki so jo več kot dvajset let že gojili. S časom, morda že k letu, se vodovod podaljša do Bezuljaka.

(Iz Cerknega.) Dne 7. maja je bil slovesno vmeščen preč. gosp. Josip Murovec, župnik-dekan. Že na predvečer priredili so stanovanca ob trgu in glavnih ulicah lepo razsvetljavo. Čitalniški moški zbor zapel je pred župniščem pri svitu bakelj in lampijonov tri umestne pesmi. Pevci so s tem počastili svojega novega dekana, petje pa pevce. V imenu prevzvišenega knezonadškofa gospoda predstavil ga je v nedeljo ljudstvu vis. čast. gosp. tolminski dekan J. Kragelj. V lepem sprevodu smo ga spremili iz župnišča v cerkev. Solske deklice so iz svojih koškov cvetlice stresale, koder je šla procesija. Duhovnikov je bilo 16. — Cerkno je bilo ta dan v zastavah. Slavoloki s primernimi napisi kazali so javno odkritosrečno veselje župljanov. Pomnoženi cerkveni zbor je pel med sv. mašo Wittovo odlikovano v čast sv. Frančišku. Slavnosten govor je imel v. č. g. J. Kragelj. Slovesnosti so se udeležili poleg duhovnikov tudi uradniki. — Zvečer ob 6. uri je bila veselica v Jurmanovi hiši. Vse se je vršilo v lepem redu. Novemu gospodu dekanu pa voščimo obilnih uspehov na njegovem novem odličnem mestu. — Vreme ne obeta dobre letine. V petek in soboto je sneg večkrat pobelil vrhove, a v nedeljo zjutraj se je predrznil celo v dolino. V ponedeljek zjutraj ob 7. uri je kazal toplomer 0°. Nekaj slane je tudi bilo, a zdi se, da ni posebno škodovala.

(Od Sv. Lucije.) Dne 23. aprila se je v. č. g. J. Murovec poslovil v cerkvi ter prav na kratko priporočil župljanom spoštovanje do dušnih pastirjev. Med drugim pojasnil je tudi nekatere stvari, ki so v zvezi z gradnjem nove kapelanije. Uzaljeni so svetolucijski župljani, ker nimajo še začasnega oskrbnika, meneč, da niti jeden dan ne morejo biti brez svojega duhovnika. Do zdaj so imeli vedno po dva, zato se zdi vsem čudno, da ni še stalnega oskrbnika. Ker pa župnija ni posebno težka in se nahaja blizu Volč in Idrije pri Bači, zato se je vis. čast. ordinarijatu zdelo primerno začasno odločiti dva oskrbnika, in sicer za službo božjo ob nedeljah in praznikih č. g. Ig. Valentinčiča, kapelana v Volčah, za druge uradne reči pa č. g. župnika M. Pervanjeta. Stalni oskrbnik, kakor se sliši, utegne v

kratkem biti imenovan. Župnija je razpisana do dne 6. junija t. l. Vis. čast. ordinarijat zahteva tudi, da se mora kapelanu novo stanovanje pre-skrbeti, drugače bomo brez kapelana. Zato je pač zadnji čas, da bi se v tem oziru nekaj ukrenilo.

(Ljubeljska železnica.) Iz Celovca, dne 11. t. m.: V zadnji seji tukajšnjega mestnega zastopa dne 9. t. m. je poročal župan dr. Posch o odgovoru c. kr. trgovskega ministerstva na vprašanje deželnega odbora, kako je z zidanjem železnice preko Ljubelja. Dodelani so vsi načrti za lokalno železnico iz Celovca (južni kolodvor) preko Soteske mimo Zihpolj do Košentavre. Ta železnica bi bila dolga 11 km. in bi stala 1.270.000 gl. Vsi načrti za ljubeljsko železnico bodo dovršeni junija meseca t. l.

(Z Razdrtega), dne 12. maja: Naša podobčina vložila je prošnjo, da se napravi na Razdrtem brzojavna postaja. O lanskim vojaškim vajah se je čula splošna pritožba, da je treba zastran brzojavljenja hoditi ali v Postojino ali pa v Senožeče. Tudi tujci, vzlasti Tržačani, so čestokrat povpraševali, zakaj še ni na Razdrtem telegrafiške postaje, ko je marsikje drugod, kjer morda ni take posebne potrebe. Tudi velikemu delu hrenoviške fare bi bilo na korist, da se omenjena prošnja usliši. — Sadno drevje je v najlepšem cvetju. Ako bo v majniku vreme ugodno, nadejati se je dobre sadne letine. Ali zdaj nas mori suša. Travniki so še zmeraj rujavi. Tudi žita bodo slaba; vskalila so, in sedaj se kali sušijo, ko ni vlage. — Pred par dnevi šel sem v sosednjo Vipavo — po češnje, pa letos so tudi še zelene. Sicer pa pravijo možje vipavski, da kaže trta dobro, kjer ni pozebla.

(Nova podeba za sedanje naše razmere.) Ko bi znal slikati, vsaj ne znam, pa če bi znal, narisal bi starega Kranjca tako-le: na glavo bi mu postavil cilindar, oblekel bi ga v črn frak — sprejaj pa stare rudeče hlačnike na križ, hodnikovo srajco, jirhaste hlače, pa črevlje na kveder. Tacega hočejo sedaj Slovenci napraviti. Po vsej sili mu hočejo dati cilindar in frak. Kar vidijo pri družih narodih ali pa pri veliko-mestnih liberalcih novega, brž moramo tudi mi imeti, pa ravno tako, kar nič manj in kar nič slabjšega. Vsaj tako se nam je zdelo ko smo brali Klunov govor o novi deželni bolnišnici. Pameten človek bi rekel: vsaj res, nekaj varčevati je pač potrebno, No! Pa kako? Le frčimo visoko, dokler nas nesejo peruti. Dolgovi so zdaj v modi. — Gledišče pa frak gresta tudi skupaj. — Da pa Kranjec ne pozabi, da za salon še ni, zato mora črevlje-kvedrnjače še obdržati, da bo vsak gotovo vedel, da je še zmeraj — kmet. Da tega starega znaka ne zgubi, za to skrbi — prisilna legalizacija.

(Železnice.) Gospod dež. poslanec Hribar je predlagal v dež. zbornici celo vrsto novih železnic. V kratkem bo Kranjska kakor pajkova mreža, vsa z železnicami preprežena. Morda doživimo, da se bomo še na Grintovec lahko po železnici peljali. Ko bi bil jaz tamkaj, jaz bi hotel tudi katero predlagati, vsaj to ne stane dosti. Latinec pravi: ne quid nimis. Ali se ni v deželnem zboru govorilo od necega peska v oči?

(Misijon v Kresnicah) se obhaja od 11.—18. t. m. Vodita ga preč. gg. misijonarja iz Jezusove družbe Fr. Doljak in Mih. Tomažetič.

(Prememba posesti.) Hišo št. 15 na Poljanah, doslej last gospe vdove Pirkerjeve, kupil je te dni g. Jurij Zajec, krčmar „pri mlinskem kamnu“ na sv. Petra cesti, za 10.000 gold. in se preseli tja v jeseni.

(Umrli so), in sicer v Ljubljani včeraj popoldne umirovljeni davkarski uradnik gosp. J. Regnard, v 82. letu svoje starosti; gosp. Feliks Vidic, železniški uradnik, ki se je ponesrečil na kolodvoru; v Trstu trgovec g. Jakob Brunner, 30kratni milijonar, v 82. letu svoje starosti; v Ljutomeru na Slov. Štajerskem pa g. Jos. Gomilšek, tajnik okrajne posojilnice. Naj v miru počivajo!

(Sprejem novega g. župnika in poslovilo gospoda župnijskega upravitelja) Iz Kroke, 9. maja. Znano je, da je nemila smrt v teku treh četrtileta nam pobrala tri gg. duhovnike, namreč dva gospoda župnika in jednega gospoda beneficijata. Huda in bitka bila je zguba za nas župljane, ki nas je v tako kratkem času zadela. Dobili smo novega, vrlega g. župnika, kateri je minolo soboto, 6. t. m., došel k nam. Ves trg je bil krasno ozaljšan z mnogimi slavoloki, mlaji, zastavami in zastavicami. Slavoloki so imeli vsi primerne napise. G. župnijski upravitelj S. Smitek in občinska svetovalca V. Klinar in K. Pibrove peljali so se pa č. gosp. župniku do

Podnarta naproti. Malo pred 9. uro zberó se ostali občinski odborniki z županom L. Hafnerjem, nadučiteljem M. Kroščo s šolsko mladino na trgu pri slavoloku, kjer se je vršil pristrčen slavnostni sprejem. — Dne 7. t. m. (nedeljo) pa smo se poslavljali od preč. g. Smiteka, ki se je vrnil na svoje prejšnje mesto v Mošnje. V zahvalo za njegovo zares požrtvovalno delavnost kot župnijski upravitelj tukaj napravil mu je občinski odbor odhodnico, pri koji so se vršile razne napitnice in govorili razni primerni govori slavljenču v slovo. V dolžnost si štejemo, prevzvišenemu in premilostnemu gospodu knezoškofu, da nam je prvič tako vrlega in delavnega gospoda za župnijskega upravitelja, in potem tako vzornega g. župnika imenoval in poslal, tem potom najpristrčnejše zahvaliti se.

(Odličen gost.) 10. t. m. popoldne je prišel v tukajšnji samostan iz kolegija sv. Antona v Rimu P. Evzebij Fermannen, generalni defunitor. Blagi gospod je zelo opešal; v zavodu ga je mučila influenza. Pri nas ostane dlje časa, da se malo okrepi. — V Rimu silno razsaja influenza. 40.000 ljudi boluje na njej. Tudi 500 vojakov je bolnih na tej bolezni. Bog nas obvaruj te občutljive šibe!

(Koroške Ciril-Metodove podružnice) se pridno gibljejo. Dne 1. maja je jako spodbudljivo zborovala vrla podružnica za Libeliče in okolico. Vkljub neugodnemu vremenu zbralo se je nad 200 zborovalcev, ki so pazno poslušali lepim govorom gg. Kanduta, Lenca in dr. ter petju domačih pevcev. — Dne 22. t. m. bo zborovala podružnica za Priblovas in okolico v St. Lipšu „pri Škofu“. Na sporedu je med drugim poučen govor o vino in sadjereji, in volitev zastopnika za občni zbor glavne družbe.

(Slovenski klub na Dunaju) ima danes dne 13. t. m. „zum alten Schottenthor“ I. Schottengasse 7, svoj sedmi v tej sezoni zadnji večer z berilom g. dr. Mat. Murka: „Jan. Kollar in njegova slovanska vzajemnost“. Začetek ob 3. uri zvečer.

(Zaroka in srebrna poroka.) Poroča se nam: Dne 30. aprila se je zaročil Jožef Rovt, posestnik v Šmartnem pod Smarno goro, s hčerjo tukajšnjega posestnika Vincenca Premka. Na ta dan pa so praznovali tudi stariši neveste 25letnico svoje poroke. — Ženin bo pričel v svojem kraju večjo gostilno.

(Posel nadzornikov) pri zavarovalni družbi „Unio catholica“ so na Spodnjem Štajerskem prevzeli gg.: Valentin Par, župnik v Gotovljah, Matija Arzenšek, župnik v Grižah, in Jožef Žičkar, župnik v Vitanju.

(Blagoslov zastave.) Minolo nedeljo je imelo mariborsko društvo katoliških rokodelskih pomočnikov lepo cerkveno slovesnost, katere so se udeležili tudi premil. knezoškof dr. Mihael Napotnik. Društvo je namreč dobilo novo društveno zastavo. Mil. gospod knez in škof so kot pokrovitelj društva v Stolni cerkvi blagoslovili novo zastavo ter, kakor že navadno, v krasnih besedah pri tej priliki nagovorili vrla rokodelske pomočnike, spodbujajoč jih, naj se radi in vneti zbiraajo pod to zastavo ter povsod in vselej očitno spriduajo svojo katoliško vero z lepim življenjem po njenih naukih.

(Prisiljena pravičnost.) Ban Khuen Héderváry je bil nedavno v Pešti, kakor smo že poročali. Med drugim je govoril z ministrom notranjih stvari o cerkveni politiki in izjavil, da na Hrvatskem ta politika nima nikakih simpatij. Proti njej je ne samo ljudstvo, marveč tudi srednji stan. Dejal je dalje, da mora odložiti banovanje, če bi vlada hotela uvesti državne matice ali civilni zakon na Hrvatskem. — Dobro! Toda že s samim govorjenjem o tem se ruši hrvatska avtonomija!

(Zdravje v Ljubljani.) Od 30. aprila do 6. maja je bilo 19 novorojencev, 22 pa umrlih. Med poslednjimi je bilo 7 tujcev in pa 9 iz zavodov. Jedna je umrla za otročico, 1 za škarlatico, 7 za jetiko, 2 za vnetjem sopolnih organov, 11 za različnimi boleznimi. Zbolel je 1 za ošpicami, 1 za škarlatico, 1 za legarjem in 1 za vratico.

(Novice iz Amerike.) Duhovnik gospod Ivan Sušteršič, ki sedaj obhaja po raznih krajih misijone za Slovence raztresene po raznih ameriških mestih, dovršil je 24. aprila misijon v Steeltonu s prelepim uspehom; nad 400 oseb je prejelo sv. zakramente v cerkvi sv. Jakopa. Od tukaj odpeljal se je v Scranton in Carbondale. — V Walkerville, Mont. osnovali so si Slovenci novo društvo sv. Janeza Krstnika, ki jako lepo napreduje. Dne 25. junija obhajali bodo lepo slovesnost ter se nadejajo, da do tega časa dobijo slovenskega duhovna. — V Mil-

wankee je pogorela cerkev Matere božje. — Dne 21. aprila se je ponesrečil v Glenshawu, Pa. v premogokopu delavec Matija Cesar doma na Belokranjskem. Padel je nanj težak kamen ter ga močno poškodoval. Ranjenca podpira v nesreči slovensko podporno društvo. Upanje je, da kmalu okreva. — Iz Glenshawa sta odpotovala ter se 29. aprila vkrcala v Novem Yorku rojaka John Polenšek in Lovrenc Stefanič z ženo na ladijo proti domovini.

(S Koroškega), dne 11. maja: Dne 7. t. m. sem Vam poročal o „ljubeznivostih“, katere sta si v novejšem času skazovala g. drž. posl. dr. O. Steinwender in „D. allg. Ztg.“ (Glej „Slov.“ od dne 10. t. m.) Dodatno Vam poročam, da je vredništvo omenjenega lista tožilo dr. Steinwenderja radi — žaljenja časti. Pet beljaških odvetnikov pa je skupno tožilo uredništvo „D. allg. Ztg.“-e. Zbog tega se je v uredništvu vršila hišna preiskava. Urednik Graf je izjavil, da je on spisal članek zoper Steinwenderja, radi katerega so list tožili, drugi (odgovorni) urednik Otič pa je izjavil, da on sam prevzame vso odgovornost. — Nemška gospoda bo tedaj javno začela priti svoje umazano perilo. No, na nesnago, — katere ne bo malo! — smemo biti radovedni!

(Prva slovanska knjiga v Črni gori.) Črnogorci se pripravljajo, da proslavé zgodovinski znameniti spomin na prvo v cirilici tiskano knjigo v Črni gori. Leta 1493 se je namreč po povelju kneza Jurija Crnovića ondu tiskala cerkvena obredna knjiga „Osmiglavnik“ (oktoih). Ta štiristoletnica je tem bolj pomenljiva, ker je v obče v Evropi še le krog leta 1450 se osnovala prva tiskarna in ker je prva slovanska knjiga v poljskem jeziku tiskala se za kralja Kazimira leta 1491. — V cirilici tiskanih knjig ni bilo tedaj še nikjer; Bolgarijo so bili že Turki zavojevali, Rusija pa se je začela komaj dvigavati.

Društva.

— (Bolniška blagajna pomočniškega zbora kovinske zadruge v Ljubljani. Načelnštvo blagajne je pri seji v četrtek volilo naslednje funkcionarje: Načelnikom Vekoslav Lenček; načelnikovim namestnikom Karol Schaffelner; perovodjo Dragan Seliak; blagajnika Josip Stadler-ja. Blagajna prične s 1. junijem svoje delovanje.

Telegrami.

Praga, 12. maja. V adresni komisiji deželnega zbora je izjavil Schmeykal, da se njegovi somišljeniki ne udeležé posvetovanj o mladočeškem adresnem predlogu. Potem so nemški člani komisije ostavili dvorano.

Budimpešta, 13. maja. Zbornica je sklenila, da njeno odposlanstvo pod predsednikovim vodstvom pri odkritju honvedskega spomenika položi venec. Dalje segajoči predlog Mezzleyijev, da se parlament uradno in korporativno udeleži, se je pa odklonil.

Svistov, 12. maja. Knez in kneginja prišla sta zjutraj in po navdušenem vsprejemu dalje potovala v Trnovo.

Rim, 12. maja. Dunajski nuncij, povračajoč se, obišče Monakovo, da se posvetuje s tamošnjim nuncijem. — Papež pošlje o Binkošti kraljici belgijski zlato rožo.

Pariz, 13. maja. General Dodds prišel je zvečer. Velika množica ljudi ga je pozdravila pri prihodu.

Madrid, 13. maja. Zbornica je vsprejela predlog, da se odlože občinske volitve, dokler se novi zakon definitivno ne vsprejme.

Umrli so:

11. maja. Jožef Cerar, delavčev sin, 2 leti, Mestni trg 3, jetika.

12. maja. Anton Sternad, delavčev sin, 4 mesece, Kravja dolina 1, božjast. — Eduvard Regnard, umirovljeni davkarski uradnik, 80 let, Florjanske ulice 30, otrpnjenje možgan

Tuji ci.

10. maja.

Pri **Maliču**: Just, Harter, Marin, Kurz, Müller, Hoffman, Rosenberg, trgovec; Rufer, uradnik, in Steinmasler z Dunaja. — Ravena, zasebnik; Karolina in Ferdinand Tassine, posest., iz Trsta. — Rumbold, inženir, in Licht, trgovec, iz Grada. — Leopold in Oskar Gaberšek iz Tomina. — Beneschowsky, potovalec, iz Budimpešte. — Makry, trgovec, iz Brna. — Siegriest, trgovec, iz Marselja. — Philippsohn, trgovec, iz Be-

rolina. — Weiss, uradnik, iz Vel. Lašič. — Mehsner, zasebnik, iz Maribora. — Workšek s soprogo iz Prage — Klepač iz Prezida. — Rodbina pl. Langer iz Novega Mesta. — Batz, inženir, iz Celovca.

Pri **Stenu**: Weinberger, trgovčeva soproga, in Brody, potovalec, z Dunaja. — Wallowich, uradnik, in Manhart, trgovec, iz Grada. — Stampfer, trgovec, in Nekonitsch iz Prage. — Hofbauer, okrbnik, iz Gornjega Grada. — Richter, graščak, s soprogo, iz St. Petra. — Schleicher s Stajerskega. — Adolf in Ema Pauser, trgovec, iz Novega Mesta. — Kahn, trgovec, iz Maribora. — Hayd, trgovec, iz Monakovega. — Marusch, major, iz Ljubljane. — Sluka, polkovnik, z rodbino, in Kuleman, trgovec, iz Trsta. — Legat, poslovođa, iz Celovca. — Resberg, trgovec, s soprogo, iz Gorice. — Servicelj, župnik, iz Reberce. — Ešimović, računski uradnik, iz Sarajeva. — Moline iz Tržiča. — Wakonig s soprogo iz Litiže.

Pri **bavarskem dvoru**: Tollazi, Dekolli, Missoni, Delaskjava, zidarji, iz Italije. — Abath, potovalec, in Maselj, zasebnik, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
12	7. u. zjut.	733.5	14	sl. zap.	oblačno	12.60
	2. u. pop.	733.8	12.6	"	dež	dež
	9. u. zveč.	734.3	19.4	"	del. jasno	

Srednja temperatura 11.1°, za 2.3° pod normalom

Pozor!

Vsakemu izmed nas, vzlasti še gg. učiteljem, kateri se v svojem službovanju ukvarjajo tudi s praktičnim šolskim vrtnarstvom, osobito sadjarstvom, znano je, koliko priglavitve in škode mu dostikratov napravijo škodljive miši. Pogostoma uničijo te škodljivke človeku vso najboljšo in najlepšo nado.

Več sredstev bilo je za pokončevanje škodljivih „miši“ že nasvetovanih, a obneslo se do sedaj ni še nobeno — dovoljno.

Vrli list „Kmetovalec“ bil je letos objavil nov način pokončevanja teh škodljivk po „bacilah“, katere med miši vna- mejo tifozno bolezen, koja — enkrat zapojeno — same med sabo razširjajo in na njej — pocepaajo.

Da so šolski voditelji in sploh učitelji kaj brižni, se teh škodljivk znebiti, kaže najbolje to, da se je iz vseh treh delov Kranjske bilo na ono jako umestno „Kmetovalčevu“ naznanilo več obrnilo naravnost na c. kr. kmetijsko-kemično poskuševališče (k. k. landwirthschaftlich-chemische Versuchs-Station) na Dunaj za svet in poduk, kako je tem načinom miši pokončevati. Ker je s tem stvar tako ne- kako splošna postala, spoznal je ta slavni zavod za potrebno, da pošlje izvedenca na Kranjsko, kateri bode one, ki so za to v resnici vneti, dejansko podučil in za ta poduk potrebnih rečij s saboj prinesel ter je med udeležence razdelil. Poduk ta in kar vanj spada, bode popolno brezplačen.

Dne 22. t. m. (binkoštni ponedeljek) pride z Dunaja v Ljubljano večšak in strokovnjak g. dr. Kornauth, kjer bode prenočil. V torek potem, to je dne 23. t. m., bode pa dopoldne od 10. ure naprej imel tukaj na Dobrovi za vse interese, ne le gg. učitelje, nego tudi druge, ki bi zraven prišli, o pokončevanju miši z „bacilami“ dejanski poduk, ter bode v ta namen med-nje tudi potrebne stvari brezplačno razdelil.

Da bode pa g. dr. Kornauth vedel, kolike množine potrebnih stvari mu bode s saboj vzeti, vedeti mora še o pravem času število udeležencev tega poduka.

Z večeršnjim pismom zaprosil je podpisanega, da mu to število javi še o pravem času.

Prav uljudno se zaprosijo sl. šolska voditeljstva, ne le v okraju ljubljanske okolice, nego tudi ona druga po deželi, da izvolijo zadnji čas do prihodnjega torka (16. t. m.) uradno potjo le-sem one p. n. osebe javiti, katere se nameravajo tega prepotrebne poduka potem dne 23. t. m. tukaj dejansko udeležiti. Ker je stvar prepotrebna, naj bi bilo za-njo temvečje zanimanje!

Mesto srede po binkošti more se šolski poduk že v so- boto pred binkošti nadomestiti, kar se že tako na mnogih šolah godi. Tako so potem pobinkoštni dnevi do petka (26. t. m.) skupaj prosti.

Krajni šolski sveti naj bi pa bolj oddaljenim gg. učiteljem- udeležencem v svojo lastno korist k potnim troškom izvolili po močeh gmotno pomagati, kajti to bode za prosp. kme- tijsva gotovo važna dejanska konferenca.

Voditeljstvo ljudske šole na Dobrovi,

dne 11. maja 1893.

M. Rant.

259 1

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš preljub- leni soprog, oziroma oče, sin in brat, gospod

Janez Čadež,

posestnik

v soboto 13. t. m. ob 4. uri zjutraj po dolgi in mučni bolezni, previden z vsemi sv. zakramenti za umirajoče, v 48. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v ponedeljek, 15. t. m. dopoldne ob 9. uri.

Nepozabnega ranjkega priporočamo vsem prija- teljem in znancem v molitev in blag spomin.

V Poljanah, 13. maja 1893.

Helena Čadež roj. Inglič, soproga. Neža Čadež, mati. Makso, Janko, Ivanka, Je- lica, Albina, otroci. France Čadež, Anton Čadež, Ignacij Čadež, bratje. Marija, Ma- rijana, Frančiška, Johana, sestre.

Premovana

z častno diplomo in zlato svetinjo na higijenskih razstavah v Londonu in Parizu, z zlato svetinjo v Bruselju in Tunisu.

Zelodčna tinktura

(1) Iekarničarja 50-21

PICCOLI-ja

v Ljubljani, krepi in ohrani želodec zdrav, pospešuje prebaviljanje in čiščenje.

Izdelovalec jo razpošilja v škatljicah po 12 in več steklenic proti povzetju zneska. Cena steklenice 10 kr.

Veliki krah!

New-York in London nista priznala niti evropske celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gl. 6-60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško ostrico;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih villo iz jednega komada;
- 6 kom. amer. patent-srebrn. jedilnih žlic kavinih
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalnica za juho;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalnica za mleko;
- 2 kom. amer. patent-srebr. kuplo za jajca
- 6 kom. angl. Viktorija čašica za podklado;
- 2 komada efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 komad najfinejša sipalnica za sladkor

44 komadov vkupe samo gl. 6-60.

Vseh teh 44 predmetov je poprej stalo gl. 40—ter je je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gl. 6-60. Američansko patent-srebro je ven in ven bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta inzerat ne temelji na

52 (3-2)

nikakšni slepariji

zavežujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago povšeč, povrniti brez zadržka zneska, in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot

prekrasno ženitno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v glavni agenturi združenih ameriških tovarn patent-srebra

A. Hirschberga

na Dunaji, II., Rembrandtstr. 19. — Telefon št. 7114.

Pošilja se v provinco proti povzetju ali če se pošlje svota naprej.

Čistilni prašek 10 krajcarjev.

Pristen le z zraven natisneno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izleček iz pohvalnih pisem.

Texing, Gor. Avstrijsko, 21. svečana 1892.

Slučajno sem videl pri Njega sv. tlosti grofu Wurmbandu Vaše garniture ter se prepričal o nje lepoti in cenosti. Jožef Forst, župnik.

V Olomucu, 1. maja 1892.

S pošiljati izredno zadovoljen nadkrilila znatno moje pričakovanje. Stotnik Cz., plackomanda.

Novost! Novost!

Podpisani usojam si slavnemu občinstvu, posebno pa preč. duhovščini uljudno naznanjati, da imam v zalogi

čisto nove vrste žepne ure

katero imajo na zapiralu lično vrezane podobe Marijinega Oznanenja, Vnebovzetja, Jezusa na Oljski gori in Jezusovo Vstajenje kar dosedaj ni bilo nikjer tako lepo izvršeno dobiti.

V zalogi ima tudi zlate kronometre in četrt-repetirke, sploh vsakovrstne zlate in srebrne žepne ure.

Popravila izvršuje dobro, vnanja naročila točno.

Jos. Černe,
urar

(6-6) 196 v Ljubljani, sv. Petra cesta 2.

Franjo Dežman, knjigovez,

v Ljubljani, sv. Petra cesta 6,

se priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu

za vezanje in broširanje vsakovrstnih knjig

po najnižji ceni in točni postrežbi.

Zunanja naročila izvrše se hitro in natančno. 242 5-2

Solnčnike

le najboljše kakovosti priporoča v veliki izberi in po nizkih cenah

L. Mikusch,

tovarna solnčnikov in dežnikov

v Ljubljani, 179 19-15

Mestni trg števil. 15.

Cerkvene ure,

potem ure za samostane, šole, tovarne, javna poslopja izdeluje izvrstno dobro, strokovnjaški sestavljene in narejene vsled razdelitve dela mnogo bolje in ceneje, kakor dragi konkurentje in z ugodnimi plačilnimi pogoji za župniške urade in občine

tovarna za cerkvene ure s parno vršno 156 20-16

FR. MORAVUS v Brnu na Moravskem.

Proračuni cen zastoj in franko.

Premovano s prvimi darili v Londonu, Bruselju, Palermu, Kromerizu, Lincu, Boškoviću itd.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

176 15-3

J. Giontini v Ljubljani

knjigarna in trgovina s papirjem

priporoča v novih izdajah le-te molitvenike v lastni izdaji.

1. Za otroke: 253 (5-3)

Šopek lepih molitvic. Papirni vez 10 kr.
Kruh nebeški za otroci. Papirni vez 14 kr.
Marija dobra mati. Vezano v pol platno 26, v pol usnje 30, v usnje z zlato obrezo 50, v šagrinasto usnje z okvirom 80 kr., v ploščinastem vezu gl. 1-20 in 1-40.
Hvala božja, vezana v pol usnje 26, v usnje 30 kr.

2. Za odrasle:

Bodi moj naslednik vezan v pol usnje 45 kr., v usnje 60 kr., v usnje z zlato obrezo 75 kr., v šagrinasto usnje gladek 1 gl. 20 kr., v šagrinasto usnje z okvirom in križem 1 gl. 40 kr. in v ploščinastem vezu 1 gl. 80 kr.

Hkratu priporočam v najrazličnejših vezeh te-le knjige:

Mali duhovni zaklad, Jezus moje želje, Jais: Bukvice, Pot v nebeško domačijo in sv. Ana.

Po jako znižanih cenah:

Angel varuh, Krščanski posel, Romarska palica, Volčič: Smarnice, Sveta Jedert in Matilda.

Če se več vzame, da se rabat.

Vsakomur

priporočamo obisk naše prodajalnice in ogled vele-zanimive zaloge najraznovrstnejših

rezbarskih proizvodov, korbic v najrazličnejših oblikah in izpre-

hodnih palic 218 8

z zagotovilom najuljudnejše postrežbe in najnižje cene.

Franc Stampfel

(kočevska domača obrt) v Ljubljani, Kongresni trg (Tonhalle).

V CHIKAGO!!

k najznamenitejši

Kolumbovi svetovni razstavi

priporoča najugodnejše kombinirane vozne

listke iz Ljubljane do Chikage in nazaj do

Ljubljane po gold. 340— in višje (kombinacija deloma I., II. in III. razreda) 258 (1)

mejnarodna potovalna pisarna

Jos. Paulin v Ljubljani.

Prospekti vsakovrstnih kombinacij so na razpolaganje.

Otročji vozički

jako fini, močni in lepi dobivajo se pri meni skozi leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor rudače modro, sivo in olivno, po gl. 5-50, 6—, 7—, 8—, 9—, 10— in višje po vsaki ceni do 20 gl

Anton Obreza,

tapecirar,

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1.

Najeenejši kraj za nakupovanje otročjih vozičkov. 537 50-27

Cerkvena oprava,

priprosta in fina, izvršena v vseh slogih, dobi in naroča se pri

Leop. Tratniku

v Ljubljani, sv. Petra cesta 27. 235 3

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

33 52-20

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedosežno prednost, da se škodljivemu uživanju namešane ali s surogati pomešane navadne kave lahko odrečemo in dobimo okusnejšo, pri tem pa še zdravjšo in redilnejšo kavo. — Neprekosljiva kot dodaja navadni kavi. — Ponaredeb se skrbno izogibaj. — 1/2 kilo 25 kr. — Dobiva se povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko.

DR. ROMAN JACOBI,

zobni zdravnik v Ljubljani, Stari trg št. 4,

ustavlja po najnovejši in najboljši metodi

umetne zobe in zobovja.

Plombira in trga zobe v narkozi (umetno spanje) brez bolečin. Zdravi sploh vsako ustno bolezen.

Ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. — Ob praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. — Ob petkih za siromake od 9. do 10. ure dopoldne. 86 (8)

Sarg-ovo zdravstveno oblastveno preskušeno
zobno čistilno sredstvo

KALODONT.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. kos po 35 kr. (539) 22-13

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8

priporoča se prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom za napravo in popravo

altarjev prižnic, tabernakeljnov

in drugih v to stroko spadajočih cerkvenih del, s točno in pošteno postrežbo po najnižjih cenah

V zalogi imam vsakovrstna razpela, kakor: za misijon, procesije in šole.

☛ Za vsako delo se jamči. ☛ 190 10-6

Najprimernejša darila za vsako priliko so

švicarske žepne ure

katere ima v največji izbiri v zalogi

France Čuden,

preje GEBÄ,

urar v Ljubljani,

Slonove ulice št. 11.

Po najnižji ceni dobé se tudi najraznovrstnejše

stenske ure, ure za dvorane in s stojalom, ure-budilnice itd.

Največja zaloga prstanov, uhanov, verižic, srebrnih in zlatih, vse po tovarniški ceni. 185 7

Popravila izvršuje točno pod jamstvom. — Ilustrovani ceniki so franko na razpolago. — Poštna naročila izvršuje obratno.

Gospodarji in kmetovalci!

Pomlad, čas za nakupovanje različne železnine in poljskega orodja in čas za zidanje je došel. Pri nakupovanju vseh teh reči je pa paziti, da se kupi dobro blago po nizki ceni, ali pa po eni in isti ceni boljše blago.

Potrudi se nakupiti najboljše blago po najnižji ceni, zato sem v stanu je dajati tudi po najnižji ceni. Posebno se bodem trudil v tem smislu postreči z najboljšim in najcenejšim orodjem, železjem za zidanje, okovami za okna in vrata in s cementom.

V zalogi imam vedno najboljše roman- in portland-cement, stare železniške šine za oboke, preskrbim pa tudi po najnižji ceni traverze itd. Nadalje imam v zalogi raznovrstne priproste in najfinejše okove za okna in vrata, okove za vozove, vezi, ter šine, trde kot jeklo itd.

Za strebe kriti imam bogato zalogo cinkaste in pocinkane plošče-vine ter strešnega papirja. — V zalogi imam

vsakovrstno orodje za mizarje

☛ lepo in bogato pozlačene nagrobne križe, ☛

posebno pa opozarjam na svojo veliko zalogo mnogovrstnih

☛ štedilnih ognjišč ☛

in njih posameznih delov:

☛ Barthelov izvirni karbolinej. ☛

Vnanja naročila se točno in vestno izvrše.

Za obilno nakupovanje in naročevanje se priporoča

210 10

Andrej Druškovič,

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg 9/10.

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega orodja

v Ljubljani, Poljanska cesta 8

(poleg Alojzjevišča)

se priporoča prečastiti duhovščini, slav. cerkvenim predstojništvom in cerkvenim dobrotnikom v najnatančnejše in točno izdelovanje vsakovrstne

cerkvene posode

iz zlata, srebra ali druge kovine

po uzorcih ali lastnem načrtu

☛ Izvršeno blago pošlje dobro, varno zavito poštne prosto. ☛ 29 52-18

Šubičeva delavnica za cerkvene kipe in oltarje,

obstoječa že od l. 1845,

priporoča se uljudni prečast. duhovščini za obilne naročbe.

124 9-7

Valentin Šubic, podobar,
v Poljanah pri Škofji Loki.

Solidne, zložne
močne in
čudovito cenene

stole

vsake vrste ponuja
prva kranjska tvornica
za upogneno pohištvo
samo iz napojenega masivnega lesa.

Jos. Verbič-a

v Bistri,
pošta Borovni ca.
(230 52-3)

Gričar & Mejač

prej M. Neumann

Ljubljana, Slonove ulice 11.

Največja zaloga

spomladne obleke, ogrtačev, menčikov, ponočnih sukenj

za gospode in dečke;

dežnih plaščev, jopic, mantelet, pelerin

za gospé in gospodičine.

Obleke in plašči za otroke vsake starosti.

Točno izvrševanje naročil na vsakovrstno

duhovniško obleko

iz dobrega blaga po nizkih cenah.

167 (8)

Uniforme

za državne uradnike vseh kategorij.

Zaloga najmodnejšega tu- in inozemskega

suknenega blaga (šofa)

iz kojega se izdelujejo po meri obleke, ogrtači in vse drugo za gospode, dežni plašči, jopice, manteleti in vsi konfekcijski predmeti za gospé in gospodičine po najnovejšem kroju na Dunaju, in ki se tudi po jako nizki ceni oddaje na meter.

Najboljše srajce, manšeti in ovratniki.

Najnovejše kravate.

Pri nizki ceni. **Ign. Žargi** Pri nizki ceni.

v Ljubljani sv. Petra cesta 4

priporoča slavnemu občinstvu bogato svojo zalogo najraznovrstnejšega

drobnega (kramarskega) blaga, potrebnih za šivilje in krojače, najboljšega perila, pletenine, posamenterije in modnega blaga. 213 10-5

Velika izbira najraznovrstnejših krasnih

šopkov in vencev

vse po najnižji tovarniški ceni.

Zaloga mehkih in trdih klobukov

od 70 kr. do 3 gld. 20 kr. najfinejši.

Z dném 1. maja otvorilo se je kopališče

Toplice na Dolenjskem.

(30 stopinj R. gorka voda.)

Poštna in brzjavna postaja. Cenena poštna zveza iz Ljubljane, Litije in Krškega.

Kopelj 20 kr., soba od 70 kr. do 1 gld. Vкупni obed (table d'hôte) 65 kr.

Postrežba s pristnim dolenjskim vinom in izvrstno kuhinjo.

239 3-3

Kulowiz.

Podpisana si jemljeta čast naznaniti, da sta popravljena in na novo prezidano gostilno

„Hôtel Sandwirth“ v Celovcu

s 1. malim travnom zopet v svojo last in oskrb prevzela.

Priporočava tedaj prečastiti duhovščini, potovalcem in sl. občinstvu sploh najin hôtél najtopleše ter prosiva za mnogobrojno obiskovanje.

P. n. popotniki, ki v Celovec pridejo, naj bodo zagotovljeni dobre postrežbe. Izbe so po ceni, jedi okusne in dober kup, kakor prej. Točijo se le **pristna vina**, ki sva jih sama nakupila, in meščansko pivo iz **Budejovic**, ki je zdaj na Dunaju zelo priljubljeno, poleg tega pa točiva tudi **Götzevo marcno pivo**.

Z odličnim spoštovanjem

Jurij in Amalija Simon.

Francovo nabrežje v Ljubljani.

Josip Rebek

Francovo nabrežje v Ljubljani.

kjučarski mojster

182 6-6

priporoča se za **stavbeno dōbo** prečastiti duhovščini, cenj. podjetnikom in slav. občinstvu in izvršitev

ključarskih naročil potrebnih pri zgradbah

župnišč, cerkvâ, šolskih in drugih poslopij ita.

v mestih in na deželi z zagotovitvijo najboljših in najcenejših postrežbe — V zalogi ima trpežno izdelana **štedilna ognjišča** različne velikosti in njih posamne dele, kakor tudi **ključe od aluminijskega**, kateri so trikrat lažji od železnih a ravno tako trpežni. — Napeljuje **hišne telefone in strelovođe**, za katere ima tudi posamne dele v zalogi.

Proračune za večja in manjša dela pošlje na željo.

Francovo nabrežje v Ljubljani.

Francovo nabrežje v Ljubljani.

Zdravila za živino.

Skušena redilna štupa za živino,

za konje, rogato živino, ovce in prašiče itd.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim vspehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti, slabo prebavlja; zboljšuje mleko in nareja, da krave dajo več mleka.

Zametek z rabilnim navod dom vred velja le 50 kr. 5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolén, otrpnenju v v boku, v križu, otekanju nog, mehurjih na nogah itd. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic samo 4 gld.

Ta zdravila za živino se dobijo v

203 5

Iekarni Trnkoezi-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Ces. kralj. privil.

zavarovalna družba

„Avstr. Feniks“ na Dunaju.

241 3

Vplačane delnice in druga jamstva družbe znašajo čez

štiri in pol milijona goldinarjev avstrij. velj.

Družba zavaruje

proti škodi po toči.

Pogoji so **jako ugodni in uvedene najnižje stalne premije**, ne da bi bilo treba pozneje **kaj doplačati**; ako tisti, ki želi svoje pridelke proti toči zavarovati, ne more precej zavarovalnine plačati, **dovoli se mu obrok do konca septembra 1893.** — Škode se hitro in pošteno cenijo ter precej izplačajo.

Kdor bi želel **zastopstvo prevzeti**, naj se obrne do **generalnega zastopstva v Gradcu**, katero daje radovoljno vsakršna pojasnila v zavarovalnih zadevah ali pa do

glavnega zastopstva v Ljubljani

(glavna zastopnika **Jos. Perhanc** in **Jos. Prosenc**)

Kongresni trg št. 17 (v novem uršulinskem poslopiju).

Dunajska borza.

Dne 13. maja.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld.	— kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97	65
Zlata renta 4%, davka prosta	117	25
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96	50
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	977	—
Kreditne akcijske, 180 gld.	335	50
London, 10 funtov strl.	123	95
Napoleonador (20 fr.)	9	80
Cesarski cekini	5	82
Nemških mark 100	60	37 ¹⁰ / ₁₀

Dne 12. maja.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld.	05 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94	55
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	148	—
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	163	—
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	197	50
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98	80
Zastavna pisma	100	—
Kreditne srečke, 100 gld.	196	—
St. Genois srečke, 40 gld	67	—

4% srečke dunajske parobrodne družbe	139 gld.	50
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	18	25
Rudolfove srečke, 10 gld.	—	—
Salmove srečke, 40 gld.	69	—
Windischgraezove srečke, 20 gld.	70	—
Ljubljanske srečke	22	75
Akcijske angio-avstrijske banke, 200 gld.	149	—
Akcijske Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2935	—	—
Akcijske južne železnice, 200 gld. sr.	—	—
Papirnih rubeljev 100	127	75

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobika. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svati za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.